

A budapesti szállodások, vendéglősök és keresmárosok ipartársulata

ÉRTESITŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítő“ a társulat tagjai díjmentesen kapják.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 22. szám

TELEPHON SZÁMA: JÓZSEF 22-70.

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

H I R D E T É S E K

a társulatnál: IX. ker., Lónyay-utca 22. szám alatt véletnek fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	40 korona
Fél oldal	20 „
Negyed oldal	12 „
Nyolcad oldal	7 „

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv,

felvétel Budapest 1913. évi szeptember hó 17-én a „Budapesti szállodások, vendéglősök és keresmárosok ipartársulata“ által a jelzett napon délután 5 órakor saját helyiségében: IX. ker., Lónyay-utca 22. sz. a. Glück Frigyes ipartársulati elnök vezetésével tartott választmányi ülésről.

I. Elnök üdvözlö a választmányt, megnyitja az ülést és a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Holub Rezső és Kőváry Jenő urat kéri fel.

II. Az 1913. évi június hó 24-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasás után hitelesítettik.

III. A felolvasott jegyzőkönyvben foglalt határozatokra vonatkozó elnökségi jelentést, mely szerint:

azoknak a választmányi tagoknak, akik a legutóbbi ülésben nem voltak jelen, figyelmeztető levelet küldött s az illetők utólag valamennyien levélben igazolták az ülésről történt elmaradásukat, továbbá

Döcker Ferenchez üdvözlő levelet intézett és neki a kétféle öt száz koronás adományért köszönetet mondott;

a szakiskolai továbbképző tanfolyam megkezdése tárgyában körlevelet bocsátott ki és azt az ipartársulat minden tagjának megküldte; végül

a szállodások nemzetközi egyesületét a vendéglősipari felsőbb iskola felállításának elhatározása alkalmából levélben üdvözölte és egyúttal felkérte, hogy a felvétel feltételeit ipartársulatunkkal annak idején körülményesen közölni sziveskedjék,

a választmány általános helyesléssel veszi tudomásul.

IV. Az elnökség azon bejelentését, hogy a nemrég elhunyt ifj. Schusztér Ernő végrendeletében ezer koronát hagyott az ipartársulatnak s ezen összeget az ipartársulat a Magyar országos központi takarékpénztártól már meg is kapta, de az összeg után 100 korona kincstári illetéket fizetett,

a választmány örömmel veszi tudomásul és hagyományozó családjának egyrészt igaz részvétét fejezi ki ifj. Schusztér Ernő kartárs elhalálása alkalmából, másrészt pedig köszönetet szavaz az ipartársulatot illető hagyaték kiszolgáltatásáért.

V. Döcker Ferenc levelét, melyben köszönetet mond a legutóbbi választmányi ülés határozatából hozzá intézett üdvözlőért,

a választmány örömmel veszi tudomásul.

VI. Az elnökség által bemutatott felhívást, melyet a szakiskolai továbbképző tanfolyam megkezdése tárgyában bocsátott ki,

a választmány általános helyesléssel veszi tudomásul.

VII. A székesfővárosi tanács 87.114/913. XIV. számú határozatát, mely szerint az ipartársulat által fentartott szakiskola felügyelő-bizottságának elnökévé Palkovics Edét nevezte ki,

a választmány tetszéssel veszi tudomásul.

VIII. A székesfővárosi tanács 102.651/913. XIV. számú határozatát, mely szerint az 1893. évi 1120/kgy. számú határozattal engedélyezett 1000 korona iskola segélyt az ipartársulatnak az 1913/14. iskola évre is kiutalványozza,

a választmány köszönettel veszi tudomásul.

IX. A kereskedelemügyi miniszter 30.979/903. számú rendeletét, melyben felvilágosítja az iparhatóságokat és ipartestületeket, hogy a tanoncok hanyag iskolázatása miatt az 1884. évi XVII. t.-c. 157. § ának a) pontja alapján folyamatba tett kihágási ügyek elbírálása nem az ipartestületek hatáskörébe, hanem az 1901. évi XX. t.-c. 13. szakaszában megjelölt hatóságok, mint rendőri büntető bíróságok hatáskörébe tartozik,

a választmány tudomásul veszi és akként határoz, hogy a rendelet az „Értesítő“-ben közzéteendő.

X. A budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár átiratát, melyben egy járulék-hátralék kimutatás beküldése mellett arra kéri az ipartársulatot, hogy követelésének beszedésénél támogassa,

a választmány tudomásul veszi és egyhangulag oda nyilatkozik, hogy az ipartársulatnak nincs jogában sem módjában a kerületi pénztár követelésének behajtását szorgalmazni.

XI. A II. kerületi iparoskör két rendbeli körlevelét, melyek egyikében azt ajánlja, hogy az iparosok a munkásbetegsegélyző és balesetbiztosítási törvény revíziója alkalmával igyekezzenek a biztosítási terheket magukról elhárítani,

a másodikban pedig egy iparos nyugdíjintézmény alapítása iránti mozgalmat hoz javaslatba,

a választmány tudomásul veszi s az első körlevélben kifejezett kívánságot illuzióriusnak nyilvánítja, — a második körlevélre pedig értesíti a kibocsátó testületet, hogy az eszmét helyesli és szívből üdvözlö. Minthogy azonban a vendéglősök már maguk alapítottak egy külön nyugdíjgyeget, így egy második intézményhez nem csatlakozhatnak.

XII. Az Országos magyar kiállítási központ átiratban értesíti az ipartársulatot, hogy a „Schweizerische Zentralstelle für das Ausstellungswesen, Zürich“, mely a schweizi szövetségi kormány protectoratusa alatt működik, — nemzetközi actiót kíván indítani az utóbbi időben nagyon elszaporodott sport, turisztikai és idegenforgalmi kiállítások miatt, és az ez ügyben kibocsátott körlevelet azzal a kéréssel küldi meg ipartársulatunknak is, hogy egyelőre elvi csatlakozását bejelenteni sziveskedjék,

a választmány tudomásul veszi és elvben a mozgalomhoz csatlakozik.

XIII. A magyar királyi központi mértékügyi intézet (X. ker., Köztemető-ut 20/a.) átiratban annak elbírálására kéri az ipartársulatot, hogy az általa beküldött két ábra közül gyakorlati szempontból melyik minta válnék be jobban az italmérésnél használt hosszunyelű mércének?

a választmány beható megbeszélés után az alján perémmel ellátott mércét, mint tartósabbat találja tökéletesebbnek, azonban kimondja, hogy a perém nélküli mérce az

esetben, ha a horpadásnak ellenálló kemény anyagból gyártatnék, még alkalmasabb volna. Felkéri az elnökséget, hogy a megkereső intézetet ezen határozatról megfelelő alapos körülírással értesítse.

XIV. Az italmérési üzletek nyitvatartásának megállapítását tartalmazó hatósági szabályrendelet küszöbön lévő módosítása alkalmából

a *választmány* alapos tárgyalás után elhatározza, hogy a székesfőváros tanácsánál kérelmezni fogja, hogy a szabályrendeletnek a vendéglők és korcsmák nyitvatartása iránt intézkedő része változatlanul fenntartassék.

XV. Az elnökség azon bejelentését, hogy a kávéások ipartársulata az iránt folyamodott a székesfőváros hatóságához, hogy a kávéházakban meleg ételeknek az elárusítását szabályrendeletileg engedélyezze,

a *választmány* tudomásul veszi és elhatározza, hogy ebben a kérdésben ipartársulatunk véleményének meghallgatására fogja kérni a székesfőváros hatóságát.

XVI. A munkások baleseti biztosítása tárgyában többen panaszkodnak, hogy a kerületi munkásbiztosító pénztár egészen önkényesen és különféle módon jár el a szállodásokkal és vendéglősökkel szemben, mert egyrészt kötelezi őket a baleseti biztosításra, de ha balesetet jelentenek be, akkor megtagadja az ápolási költség kifizetését,

a *választmány* az előadott esetek meghallgatása után akként határoz, hogy az adatokat ezen ügyben a választmány tagjai gyűjtsék össze, s azokat tanulmányozás végett szolgáltatassák be az ipartársulatnak.

XVII. Frenreisz István felszólal és vázolja a munkások sanyaru helyzetét, mely az idejéig rossz üzleti évadnak az eredménye.

Nézete szerint a munkások nagyobb mérvű segélyre fognak szorulni, épen ezért szükségesnek tartja, hogy ez irányban már előre gondoskodás történjék.

Indítványozza, hogy az ipartársulat a munkások segélyezése céljából egy jótékony célú előadást rendeztesen, a *választmány* az indítványt általános helyeslés mellett elfogadja és felkéri indítványozót, hogy megfelelő, teljesen kész javaslatot terjesszen majd a választmány elé.

XVIII. Elnök felemlíti, hogy f. hó 23-án lesz az Országos szövetség közgyűlése. Az eddigi jelentkezések szerint a közgyűlés igen népesnek ígérkezik, mert különösen sokan jelentkeztek már is a vidéki kartársak közül.

Felkéri a választmány tagjait, hogy a vidéki kartársak fogadtatásánál minél számosabban jelenjenek meg s általában velük szemben a legmesszebbmenő előzékenységet tanúsítsák, mert csak így revanzírozhatjuk a vidéki kartársak részéről mindenkor tapasztalt előzékenységet;

a *választmány* élénk helyeslés mellett magáévá teszi az elnök figyelmeztetését.

XIX. Az elnökség javaslata folytán Grosz György ipartársulati pénzbeszédő részére, — kire betegsége folytán tetemes gyógykezelési költségek nehezültek, —

a *választmány* a rendelkezési alaphól 200 korona segélyt engedélyez.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejezést nyert. Kmft.

Hatósági végzések.

Rendelet.

Budapest székesfőváros polgármestere. 111.241/913. X. szám.

Tárgy:

A t. főorvos előterjesztése a vendéglőkben és kávéházakban zárt só-, bors és paprikatartók beszerzésének elrendelése tárgyában.

RENDELET:

Minthogy a vendéglőkben és kávéházakban használt nyílt só-, bors- és paprikatartók nagy mértékben alkalmasak ragályos kórok terjesztésére, egyrészt mivel azokhoz por és piszok könnyen hozzáférhet, másrészt pedig mivel a vendéglők és

kávéházak közönségének egy része az étkezésnél használt késével, sőt újjával veszi ki a sót és használt evőeszközökkel a paprikát és borsot ezekből a tartókból, ennél fogva elrendelem, hogy jelen rendeletem kézhezvételétől számított nyolc napon belül az összes vendéglő, kávéház és szállótulajdonosok, valamint mindama helyiségek tulajdonosai, kiknek üzletében étkezni lehet, átlátszó üvegből készült zárt só-, paprika- és borstartókat (szórókat) kötelesek beszerezni és a nyílt tartókat fenti záros határidőn belül helyiségeikből eltávolítani.

Kötelesek egyuttal mindezen helyiségek tulajdonosai üzleti helyiségeikben feltűnő helyen oly figyelmeztető táblákat kifüggeszteni, melyekkel a közönséget arra figyelmeztetik, hogy helyiségükben a padlóra köpni tilos.

Felhívom mindezen helyiségek tulajdonosait, hogy ezen rendeletnek annál is inkább feleljenek meg, mert ellenkező esetben közegészségügyi kihágást követnek el s az 1876. évi XIV. t.-c. 7. §-a értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel s behajthatatlanság esetén 60 napra terjedhető elzárással fognak büntetni.

Felhívom az összes kerületi előjáróságokat, hogy e rendeletet a kerületük területén lévő összes érdekelt üzletek tulajdonosainak *vétív mellett haladéktalanul* kézbesítsék, a rendelet betartását közlegeikkel szigorúan ellenőrizzék, s a kihágást elkövetők ellen az eljárást haladéktalanul indítsák meg.

Erről a tan. X. ügyosztály, a t. főorvos urat, az összes ker. elüljáró urakat, az összes vendéglő, szálloda, kávéház, étkező, falatozó stb. tulajdonosokat felzetten értesitem, a m. kir. államrendőrség főkapitányához pedig átiratot intézek.

Budapest, 1913. évi szeptember hó 13.

Ipartársulatunk ezen rendelet folytán a következő halasztási kérelmet intézte a polgármesterhez:

Nagyságos Polgármester Úr!

111.241/913. X. szám alatt kibocsátott rendelettel a vendéglőkben és kávéházakban zárt só, bors- és paprikatartók beszerzése rendeltetett el.

Amidőn a legmesszebbmenő készséggel jelentjük ki, hogy minden intézkedésnek, mely közegészségügyi cél szolgálatában áll, a legnagyobb gondossággal igyekszünk eleget tenni, sőt ilyeneket erőnkönél telhetőleg magunk is kezdeményezünk, s amidőn a tenti számú rendeletet is ezen okokból köteles, de emellett szívesen vállalt közreműködésünkkel törekszünk az életbe átültetni, teljes tisztelettel legyen szabad rámutatnunk arra a körülményre, hogy a rendeletnek oly gyors életbeléptetése, mint az tervezetik, jóformán keresztülvihetetlen.

Mintegy félmillió sótartóra volna szükség. Ily óriási készlettel, mely a rendes szükséglet mérvét abnormisan felülmúlja, sem a budapesti, sem a bécsi cégek nem rendelkeznek.

Nincs is még meg a sótartónak az a típusa, amelyet a rendelet célzó és amely a célnak a legmegfelelőbb volna. Provisorikusan és definite külön-külön berendezkedni, oly aránytalan költséggel járna, amely kétségtelen, hogy a rendeletnek nem képezi célját. Lényeges körülmény még az is, hogy az ily tartályokban használható só ma még csak egy kilós pléhdobozokban kapható, aminek az új rendszerhez kétségtelenül simulnia kell és ami lényeges előkészületet és időt igényel.

Ami pedig a rendeletnek azon pontját illeti, hogy oly figyelmeztető táblák függesztendők ki, amelyekkel a közönség figyelmeztetik, hogy a helyiségekben a padlóra köpni tilos, legyen szabad arra utalnunk, hogy ily szövegű tábla kifüggesztése elsőrendű étterem nivójának feltétlenül ártana és kétségtelenül a külföldi hasonló jelentékenységgel bíró üzletek mögé degradálná.

Mindezen okoknál fogva arra kérjük Nagyságodat:

méltóztassék a rendeletben megszabott kifüggesztési kötelezettséget a kártyaszobákra korlátozni és egyszersmind az egész rendelet életbeléptetésének időpontját 1914 január 1-ben megszabni és erről a megfelelő rendeletet kibocsátani.

Budapest, 1913. évi szeptember hó 17-én.

Az ipartársulat ezen kérvénye folytán a rendelet, fel-függesztetett.

Ipartársulatunk a vendéglőiparengedélyek tárgyában a következő kérvényt intézte a székesfőváros tanácsához:

Tekintetes Székesfővárosi Tanács!

Az üzleti záróráról szóló 1913. évi XXXVI t. c. az üzleti élet terén egészen új helyzetet teremtett, amennyiben egyrészt enyhít az alkalmazottak sorsán, másrészt némileg sújtja az üzlettulajdonosokat.

Ennek következménye, hogy az utóbbiak közül igen sokan menekülni igyekeznek a törvény hatása alól és e célból olyan iparengedély megszerzésére törekszenek, melynek birtoka mentesíti őket a törvényben meghatározott zárórától; *ez pedig a vendéglő iparengedély.*

Szatócok, cukorkaárusok, csemegekereskedők, sajtárusok stb., stb. elárasztják a kerületi előljáróságokat vendéglőipar engedély iránti kérvényekkel.

S minthogy az engedély kiadásának előfeltételét az államrendőrség által kiállított megbízhatósági bizonyítvány képezi, könnyen megtörténhetik, hogy ilyen iparengedélyek tömegesen fognak kiadatni.

Véleményünk szerint ez az eshetőség nyilvánvalóan a törvényes rendelkezés nullifikálását segítené elő, azonkívül a közérdek szempontjából sem lenne kívánatos, a vendéglősökre nézve pedig veszedelmet jelentene.

Mindezeknél fogva tisztelettel kérjük, hogy a kerületi előljáróságokat a vendéglő iparengedély iránti kérvények lehetőleg szigorú elbírálására és arra figyelmeztetni méltóztassék, hogy mindazon kérelmezőket, akiknél a törvény megkerülésének célzata látszik, — kérelmükkel elutasítsák.

Budapest, 1913. évi szeptember hó 18-án.

A záróra-törvény végrehajtása.

Budapest székesfőváros tanácsa. B—105749/1913. XV.

T: A fűszerkereskedők országos nagygyűlésének végrehajtó bizottsága által tett előterjesztés az 1913. évi XXXVI t.-c. végrehajtása tárgyában és a keresk. m. kir. miniszter urnak ugyanezen tárgyban kelt 7172 eln. sz. rendelete.

HATÁROZAT.

A fűszerkereskedők országos nagygyűlésének végrehajtó bizottsága panasztárgyává tette, hogy a cukorka és gyümölcsárusok, a kik az 1913. évi XXXVI t.-c. 1. §-ának harmadik bekezdése értelmében éjjel után 1 óráig árusíthatnak, nemcsak az ezen bekezdés szerint engedélyezett *cukorkát, csokoládét, gyümölcsöt és szeszt nem tartalmazó üdítő italokat árusítanak*, hanem egyéb cikkeket is, mint pl.: tea vagy cukorsüteményeket, cukorozott vagy szárított gyümölcsöt, szörpöt vagy gyümölcsöt.

Mivel az idézett törvény 1. §-ában és az annak végrehajtása tárgyában kiadott 6550. eln. sz. rendelet 13. §-ában kifejezetten ki van mondva, hogy az éjjeli 1 órai záróra *kizárólag* a fentebb előbb felsorolt cikkeket árusítókat illeti, minden oly cukorka vagy gyümölcsüzlet, a melyben a törvényben taxative felsorolt cikkeken kívül más, — még ha ezekkel rokontermészetű cikkeket is árusítanak. — este ¹/₂ 9 órakor, szombaton este ¹/₂ 10 órakor bezárandó.

Utastja ezért a tanács a kerületi előljáróságokat, hogy az 1913. évi XXXVI t.-c., illetőleg ennek végrehajtása tárgyában kiadott 6550. eln. sz. rendelet ezen intézkedéseit a legszigorubb alkalmazzák és ellenőrző közegeiket utasítsák, hogy azok időközönként e tekintetben beható vizsgálatot tartsanak. Együttal felkéri a m. kir. államrendőrség főkapitányságát, hogy közegeit ilyen értelemben oktattassa ki és utasítsa azokat az ellenőrzésnek legszigorubb fogyanosítására.

Panasz tárgyává tétetett továbbá az is, hogy egyes élelmicikkeket árusító üzlettulajdonosok (mint pl. fűszer, csemegekereskedők) rendes üzletük mellett avval közvetlenül kapcsolatosan vagy ugyanazon helyiségben bodegaszerű, vagy más hasonló — ülő vendégek kiszolgálására alkalmas — üzletet rendeznek be.

Minthogy az idézett 6550. eln. sz. rendelet 9. §-ának második bekezdésében foglalt azon kijelentésből, hogy a hatóságoknak ügyelniük kell arra, hogy ne legyen lehetséges az, hogy az üzlettulajdonos mellékesen oly rendeltetést is adván nyílt árusítási üzletének, a melyre a törvény hatálya nem terjed ki, ez alapon a zárási köteleesség alól mentesüljön: világos a törvénynek az az intentiója, hogy olyan élelmicikkeket árusítók (mint pl. fűszer-, csemegekereskedők), akiknek üzlete különben avval a rendeltetéssel bir, hogy a közönség szükségletét utcán át való árusítással elégítse ki, a törvényelső szakaszában megállapított időben zárjanak, még ha azok üzletükben mellékesen esetleg ülővendégek részére is szolgáltatnak ki a rendes üzletük körében árusítani szokott élelmicikkeket.

Felhívjuk ezért a kerületi előljáróságokat, hogy az oly üzleteket, a melyek a mellett, hogy élelmicikkeket utcán át árusítanak, élelmicikkeket ülővendégek részére is kiszolgáltatnak, különösebb ellenőrzés alá vegyék, esetleg e célból azokat az illetékes kerületi kapitánysággal is külön közöljék; szabálytalanság esetén pedig a kihágási eljárást az illetővel szemben tegyék folyamatba. Természetesen hasonló ellenőrzés alá helyezendők azok az üzletek is, a melyek eddig már ily keretben létesültek.

Panasz tárgyává tétetett — az előbbi esettel ellentétben — az is, hogy vannak oly üzletek, a melyeknek bár az a rendeltetése, hogy a közönségnek helyben való elfogyasztásra szolgáltatassanak ki élelmicikkeket, utcán át is árusítanak oly élelmicikkeket, a melyeket az illetők üzemi körében maguk nem állítanak elő. E kérdést illetőleg a keresk. m. kir. miniszter ur 1913. évi augusztus hó 29-én kelt 7172. eln. sz. rendeletével az esetleg e tekintetben még fennforgó kételyt teljesen eloszlatta, miért is azt szigorú mihez tartás végett a kerületi előljáróságokkal másolatban közöljük. E rendelet értelmében is tehát pl. bodegás, vendéglős, kávéháztulajdonos, kávémérő, hentesárut, sajtot, kenyeret, akár pék-, akár cukrászsüteményt, gyümölcsöt, stb. utcán át nem árusíthat, hanem az italokon kívül kizárólag és csakis az üzeme körében előállított ételeket.

Erről az összes kerületi előljáróságokat tudomásulvétel és mihez tartás végett, a fűszerkereskedők országos nagygyűlése végrehajtó bizottságát pedig avval értesítjük, hogy akár az itt felhozottak keretében, akár más tekintetben felmerülő konkrét panaszokat az illetékes kerületi előljáróságnál jelentsék be, ahol az a kihágási eljárás folyamán érdemi elintézkést fog nyerni.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1913. évi szeptember hó 11. napján tartott üléséből.

Melléklet a 105749/1913. XV. sz. határozathoz.

Másolat. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. 7172. eln. sz. Budapest székesfőváros tanácsának. Az üzleti záróráról szóló 1913. évi XXXVI t.-c. végrehajtásával kapcsolatban érdekelt kereskedő körökből panaszt emeltek nálam amiatt, hogy egyes, néha igen jelentékeny forgalmu buffetekből, bodegákból és más hasonló jellegű üzletekből, különböző fogások felhasználásával az üzleti záróra bekövetkezése után is fesztelenül árusítanak az utcán át élelmiszereket anélkül, hogy az illetékes hatóságok e tekintetben bárminő akadályt gördítenének a törvény célzatát kijátszó ez eljárás elé. Megokoltan tartom ennek következtében a kerületi előljáróságok megfelelő utasítása végett a tanács figyelmét következőkre felhívni. A megjelölt törvény végrehajtására f. évi augusztus hó 7-én 6550. eln. sz. alatt kiadott rendeletem 4. §-ának d) pontja szerint a törvény hatálya alá csak az oly élelmiszer üzletek nem tartoznak, melyek *kizárólag* helyben való fogyasztásra árusítanak élelmiszereket. Viszont mihelyt az ily üzlet az utcán át is árusít, arra nézve a törvény hatálya igen is kiterjed és pedig a törvény 1. §-ának utolsó bekezdése és ezzel kapcsolatban a törvény végrehajtására kibocsátott idézett rendeletem 9. §-ának b) pontja szerint oly értelemben, hogy az élelmiszer üzletek zárvatartására nézve előirt idő alatt az utcán át az ily üzletekből csak italok és oly ételek árusíthatók, melyeket az illető üzem (vendéglői, kávéházi, cukrászdai, stb. üzem) körében annak tulajdonosa maga állít elő. Az élelmi-

szer üzletek közé tartoznak a bodegák, buffettek, falatozók, stb. is. Annak megállapítása végett, hogy az üzleti záróra ez üzletek tekintetében törvény szerint mikép érvényesül, külömbiséget kell tenni ez üzletek közt és pedig: 1. Aszerint, be vannak-e azok rendezve egyáltalán arra, hogy a vevők az élelmiszereket ott helyben elfogyasszák vagy nem. Utóbbi esetben az ily üzleteket az élelmiszer üzletekre nézve megállapított záróra bekövetkeztével be kell zárni. Ha azonban a bodega, buffet, stb. igen is be van rendezve arra, hogy a közönség az abban szolgáltatott élelmiszereket ott helyben el is fogyaszthassa, külömbiséget kell ismét tenni a szerint: 2. hogy a tulajdonos maga állítja-e elő az ott árusított élelmiszereket vagy nem. Utóbbi esetben az üzlet az élelmiszer üzletekre nézve megállapított záróra bekövetkezése után is nyitvatarthatók ugyan, azonban az utcán át abból csak italok árusíthatók. Élelmiszerek ellenben csak akkor, ha azokat az üzlettulajdonos erre vonatkozó iparüzési joga, nevezetesen vendéglői, kávéházi, cukrászdai stb. iparüzési joga alapján önmaga állítja elő. Magától értetődően, hogy az élelmiszerek előállítására és árusítására, mint ez hivatali elődömnök 1912. évi 48259. sz. rendeletéből kitűnik, (I. az ipartörvény módosításának anyaggyűjteményét I. kötet 61. és 62. lap) a bodega üzlettel kapcsolatban is csak vendéglői, kávéházi, kávémérési stb. iparüzési jog alapján gyakorolható. Amiből kitűnik, hogy a bodega, buffet tulajdonos oly élelmiszereket, melyeket erre vonatkozó iparüzési joga körében nem önmaga állított elő, az élelmiszerüzletek zárójának bekövetkezése után az utcán át, büntetés terhe alatt, nem árusíthat. Felhivom ehhez képest a tanácsot, hogy az üzleti záróráról szóló törvény fontos célzatának és szempontjainak, nevezetesen az alkalmazottak védelmének és a verseny egyenlőségének biztosítása érdekében szigorúan ügyeljen arra, hogy bármiféle jogosulatlan fogás felhasználásával senki a törvény célzatát ki ne játszassa, már most jelezvén, hogy arra az esetre, ha tapasztalat szerint a hatóság éber ellenőrzése nem volna képes ily visszaélések megakadályozására, kénytelen volnék az illető üzlettulajdonosokkal szemben az eddig érvényesítettéknél szigorubb rendszabályokról gondoskodni. Budapest, 1913. évi augusztus hó 29-én.

Harkányi s. k.

Rendelet a tanoncok iskoláztatása tárgyában

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter. 30979/VI. B. 913. szám. Valamennyi magyarországi másodfoku iparhatóságnak Tudomásomra jutott, hogy több helyen az a téves felfogás uralkodik, miszerint a tanoncok hanyag iskoláztatása miatt folyamatba tett és az 1884. évi XVII. törvénycikk 157. §-ának a pontja alapján büntetendő kihágási ügyek elintézése az ipartestületek hatáskörébe tartozik. A most előadottakra való tekintettel felhivom az iparhatóságot, hogy a hatósága területén működő elsőfoku iparhatóságokat, valamint ipartestületeket figyelmeztesse miszerint az 1884. évi XVII. törvénycikk 62. §-ának c) pontjába ütköző és a tanoncok hanyag iskoláztatása által elkövetett kihágási ügyek elbírálása akár az ipartestület kötelékébe tartozó képesítéshez kötött mesterséget űző, akár képesítéshez nem kötött ipart folytató iparosról van szó, nem az ipartestületek, hanem az 1901. évi XX. törvénycikk 13. §-ában megjelölt hatóságot, mint rendőri büntető bíróságok hatáskörébe tartozik. Budapest, 1913. július hó 27-én.

Szövetségi ügyek.

A Szövetség közgyűlése.

A „Magyar vendéglősök országos szövetsége“ szeptember hó 23-án tartotta Budapesten XIII. évi rendes közgyűlését. A szövetség közgyűlését szeptember hó 22-én az „Országos nyugdíjgyesület“ XVI. évi rendes közgyűlése előzte meg, mely Bokros Károly elnök ünnepelésével kezdődött. Mikor a szövetség eszméje az 1896. évi kongresszus alkalmával másodszor került tárgyalásra, (először 1885-ben) és a vendéglősipar akkori vezető emberei kiosztották egymás-

közt a szerepeket, Bokros Károlynak jutott a nyugdíjgyesület megalapításának terhes feladata. És ez a feladat emberére talált ő benne, mert Bokros derekasan megoldotta feladatát; nemcsak megalapította a nyugdíjgyesületet, de kezdettől fogva annak élén maradt és ma már országszerte ismert, hatalmas intézetté fejlesztette, melynek áldását már több nyugdíjas élvezzi.

Az ő elnökösködésének jubileumát ünnepelte ezuttal a közgyűlés, midőn a népszerű elnök közadakozásból megfestetett arcképét ünnepélyesen leleplezte.

Az egyesület közgyűlését Glück Frigyes szövetségi elnök nyitotta meg és bejelentette a közgyűlésnek, hogy az ünnepeltet a vendéglősök Nesztora: Gundel János a szövetség tiszteletbeli elnöke fogja üdvözölni. Azután küldöttséget menesztett Bokros Károlyért, akit a közgyűlés — megjeleneésekor — zugó tapssal és éljenzéssel fogadott.

Az ováció csillapultával Gundel János megható, meleg szavakban méltatta Bokros Károly nagy érdemeit és végül Isten áldását kérte úgy ő reá, mint nagy alkotására, miközben az arcképről lehullott a lepel s a közgyűlés újból zugó tapsban és lelkes éljenzésben fejezte ki örömét.

Azután a budapesti szakirányu tanonciskola nevében Fellner László üdvözölte az ünnepeltet. A szegedi ipartársulat megbízásából Cserzy Mihály üdvözlő iratot és gyönyörű ezüst koszorút nyújtott át az ünnepeltnek; az egyesület nevében pedig Kővári Jenő üdvözölte megkapó szép beszédben.

Bokros Károly mélyen meghatva mondott köszönetet az ünneplésért és ígéretet tett, hogy ezután is helyén marad.

Ezzel a közgyűlés ünnepi része véget ért és Bokros Károly elnök átvette a közgyűlés vezetését, mire előterjesztett az évi jelentés, melyből kiemeljük a következő főbb pontokat:

A nyugdíjazások, végkielégítések, tagdíj visszatérítések felsorolását alább előterjesztjük; nem mulaszthatjuk el felhívni a közgyűlés figyelmét arra, mily nagy arányban szaporodnak az egyesület ezen szolgáltatásai évről-évre, ami természetes, mert hisz az egyesület immár 16 éve fennállván, mind több 10—16 éves tagja jut a nyugdíj élvezetébe, mind több rokkant tagja igényelhet végkielégítést, több és több tagja hal el, kiknek özvegyei és árvái nyugdíjban, végkielégítésben részesülnek.

Az Egyesület egyre szaporodó kötelezettségeinek pontosan eleget tesz és vagyona a jövőre is teljes mértékben lehetővé teszi, hogy tagjainak mindennemű igényeit kielégítse. A tekintélyes vagyon, amely a tagok befizetései mellett főleg jótékony adományokból és számos stornóból is szaporodott, a tagok érdekeiben az igazgatóság által — és az igazgatóság tagjainak egyetemleges vagyoni felelőssége mellett, — a legrigorózusabb pontossággal kezeltetik és gyümölcsöztetik; — a tagoknak fizetendő szolgáltatásokon kívüli kiadásokat a minimálisra redukáljuk.

Egyesületünk vagyona a folyó évi juniusi mérleg szerint meghaladja a nyolcszáz ezer koronát; ezen összegnek egy negyed része teljes biztosságot nyújtó értékpapirokban, három negyed része három igen előkelő pénzügyi intézetnél folyószámlán van elhelyezve. A kedvező gyümölcsözési conjunkturák lehetővé tették a folyó év folyamán a 6%-os kamatoztatás elérését, ami a jövedelmünket jelentékenyen az előirányzat fölé fogja emelni.

Mint minden biztosítási intézetnél, úgy Nyugdíjgyesületünkönél is igen fontos a jelen vagyon gondos, féltékeny őrzése mellett az előrelátás, a jövő kötelezettségeinek folytonos szemmel tartása. Minden egyes tagnak igényei tagsági éveinek számával nőnek és befizetései — a biztosított összeg $7\frac{3}{4}$ és illetve $8\frac{1}{2}$ %-a korántsem pusztán a matematikai számítás alapján vannak megszabva, hanem a befizetések megállapításánál az Egyesület nemesszívü alapítói számoltak a leendő tagok teherviselési képességével és a díjakat a legminimálisabban szabták meg.

A matematikai mérleget alább a t. Közgyűlés elé terjesztjük, már itt kiemeljük azonban, hogy a matematikai mérleg Egyesületünk jelenlegi és jövőbeni mindenkor fizetőképességét igazolta, számszerűleg megállapította, hogy az egyesület a tagoknak, majdani özvegyeiknek és árváiknak

ugy a jelenben, mint a jövőben felmerülő összes igényeit kielégíteni képes, sőt vagyoni állapota ezen felül is aktív, jelentékeny felesleggel is rendelkezik.

A matematika törvényeivel igazolt eme szilárd, biztos kedvező vagyoni helyzet méltán büszkeségünk lehet; megelégedéssel töltheti el az egyesület nemesszívü barátait, akik ezen kedvező helyzet létrehozását anyagi támogatásukkal lehetővé tették és teszik, a vezetőségét, mely ennek fentartására mindenkor fáradhatlan, gondos éberséggel felügyelt és biztonságot nyújt és örömeire szolgálhat minden egyes tagnak, mert tudja, hogy az egyesületbe vetett reményei mindenkor teljesülni fognak, rokkantsága esetén önmaga és családja, elhunytakor özvegye és gyermekei existenciájukban biztosítva lesznek; — józan takarékossgal gyűjtött befizetéseit az egyesület sokszorozottan fogja visszaszolgáltatni.

Jelentékeny ujtás az igazgatóság azon javaslata, hogy a tagok sorába az egyesület címének megfelelő foglalkozású nők, munkaadók és alkalmazottak egyaránt felvétessenek. A nőtagok befizetési, személyes jogai és igényei épp oly mérvben fognak megállapíttatni, mint a férfiaké. Ily módon egyesületünk életében a nőknek a férfiakkal egyenlő támogatása is célul tűzött ki és iparunk munkásnőire is lehetővé tétetik a takarékossgal utjáni gondoskodás munkaképtelenségük elérkeztenek esetére.

Egyebekben a módosításoknál figyelembe kell venni a matematikai számítások nyújtotta eredményeket, a biztosítási matematikai szabályait és tanácsait, pontosan kell körülírni az újonnan belépő tagok jogait és kötelezettségeit, precizirozni kell az egyesület által nyújtott szolgáltatások módozatait. Természetes, hogy a módosítási javaslatnál az igazgatóság az egyesület életének 16 évi tapasztalatait értékesítette, az eddigi alapszabályok egy némely hiányait pótolta, szabályait világosan, érthetően fejezte ki.

Igazgatósági működés.

1. Alaptőke.

Az 1912. december 31-én lezárt mérleg szerint egyesületünk vagyona 781,944 korona 19 fillért tesz ki. Ez összegből mintegy 730,000 korona az alaptőkére, a többi rész egyéb alapokra (tartalékalap, kezelési alap) esik.

Egész vagyonunknak mintegy egynegyed része, 190,876 korona, teljes biztonságot nyújtó értékpapirokban, a többi rész előkelő pénzintézeteknél folyószámlán volt elhelyezve. A kamatjövedelem az 1912. évben 33,548 korona 27 fillért tett ki. Az átlagos kamatláb 5 és fél % volt.

Vagyonunk ezek szerint az 1912. év folyamán 103,457 korona 46 fillérral gyarapodott, tehát a gyarapodás a múlt évi közgyűlésen elfogadott előirányzatot majdnem kétszeresen túlhaladta. Ezen jelentékeny gyarapodás főleg a tagsági járulékok pontos befolyásának, a jelentékeny adományoknak és kiváltképen az elérni sikerült magas gyümölcsöztetésnek köszönhető.

Még kedvezőbb gyarapodás mutatkozik egyesületünk vagyonában a jelen év folyamán, amidőn is a mérleg felév alatt mintegy 50,000 korona gyarapodást tüntet fel, dacára annak, hogy a nyugdíj és végkielégítés kifizetések jelentékenyen szaporodtak. A folyó év folyamán készpénzeink után fizetett kamatláb elérte a 6%-ot.

Az Egyesület vagyona a folyó évi június 30-iki mérleg szerint meghaladja a 830,000 koronát, mely összegnek egy-negyedrészre értékpapirban, többi része készpénzben három előkelő pénzintézetnél van elhelyezve.

Egyesületünk vagyona az előadottak szerint évről évre jelentékeny gyarapodást mutat, amely jelenség egyrészt bizonyossága a gondos vagyonkezelésnek, amellyel a vagyon minden részecskéjét szilárdan és mégis magas gyümölcsöztetéssel vagyunk képesek elhelyezni, másrészt azonban egyesületünk jövőjére nézve szükséges is, mert a nyugdíj, végkielégítés, tagdíjvisszatérítési igények évről-évre gyarapszanak.

2. Alapítvány, adományok.

Alapító tagjaink sorába lépett az 1912. év folyamán Zimmer Ferenc ur 200 koronával; már előbb tett alapítványai évi részlete fejében 500—500 koronát befizettek, François

Lajos ur, felügyelő-bizottságunk elnöke és Schulteisz Ágoston ur. Befizetett továbbá a Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsárosok ipartársulat a Részvény Serfözde részvénytársaság alapítványainak kamata címén 468 korona 94 fillért. Átvettük továbbá az Ipartársulattól saját kezelésünkbe az 1911. évi közgyűlésen egybegyűlt dr. Solti Ödön-alapot, 523 korona 41 fillért.

Egyesületünk alaptőkéjének mindezen gyarapítói iránt őszinte hálánkat fejezzük ki és köszönetünknek jegyzőkönyvi megörökítését indítványozzuk.

Hálával soroljuk továbbá fel mindazon nemesszívü emberbarátokat, a kik jóindulatu áldozatkészséggel kisebb-nagyobb adomány által gyarapították egyesületünk vagyonát. Az 1912. évben adományoztak Szántó Ferenc ur 50 koronát, dr. Nagy Sándor és Gundel Károly urak koszoru megváltás címén 20—20 koronát, a szegedi pincér egyesület báljövédelméből 40 koronát, a kassai pincérbál rendezősege 20 koronát, a Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsárosok ipartársulata báljövédelméből 939 korona 36 fillért adományozott. A Metropol-szálló (Mayr József ur) büntetéspénzekből 12 koronát, a Baár-étterem (Pilseni sörcsarnok) ugyancsak büntetéspénzekből 37 koronát küldött be az egyesületnek.

A Gundel János budapesti ipartársulati tiszteletbeli elnök és Malosik Antal tiszteletbeli alelnök tiszteletére rendezett ünnepségek után a Gundel-szoboralap és Malosik képalapra gyűjtött összegek fel nem használt részét, 1394 korona 57 fillért az ünnepségek rendezői egyesületünknek juttatták. Ugy az említett alapok összehozásában, mint ezen jelentékeny adományban a főérdem Bokros Károly elnökünké, kinek nevét itt is hálátelt szívvvel említjük meg. Éppen az ő érdemeinek megtisztelésére a folyó év folyamán rendezett társasvacsora alkalmával Gundel Károly ur kezdeményezésére Bokros Károly tiszteletére a nyugdíjgyűlés javára gyűjtést rendeztek a résztvevők között, mely alkalommal 500 korona 60 fillér gyűlt össze.

A folyó év folyamán adományoztak a Tisza-szálló r.-t. Szeged 44 korona 50 fillért, a Baár-étterem 41 korona 30 fillért, a szegedi pincéregyesület báljövédelméből 30 koronát, a pozsonyi pincéregyesület báljövédelméből 50 koronát, végül Wonke Géza, Gundel Károly és Katona Géza urak 50—50 koronát.

Kassai választmányunk számolócédulák utján 107 kor. 20 fillért gyűjtött egyesületünk javára.

Indítványozzuk, hogy a közgyűlés mindezen adományokért jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánítsa.

A fentiek szerint alapítvány címén befizettetett 2192 korona 35 fillér; az adományok az 1912. év folyamán 2537 korona 93 fillért, a folyó év folyamán eddig 923 korona 60 fillért tettek ki.

Egyesületünk jóindulatu pártfogásának példaképét nyújtják azok is, akik üzletükben a pezsgődugókat összegyűjtik és egyesületünknek beszolgáltatják; ezeket ugyanis a pezsgőgyáros cégek szíves készséggel visszaváltják. A pezsgődugók gyűjtéseért köszönettel tartozunk Bokros Károly urnak, Juranovics Ferenc urnak és a Szegedi Tisza-szálló r.-t.-nak, Mayr József urnak, Wukits Ferenc zsolnai vendéglős urnak, a kassai és pozsonyi választmányainknak és még többeknek, akik a gyűjtésben közreműködtek. Köszönetünket fejezzük ki továbbá a pezsgőgyáros cégeknek, akik a gyűjtött dugókat visszaváltották és különösen François Lajos urnak, aki emellett a szortirozás munkáját is elvégeztette.

Az 1912. évben befolyt pezsgődugókért:

1. Bokros Károly ur utján	175 K — f.
2. Törley és Társa cégtől	96 K 30 f.
3. Hölle pezsgőgyár cégtől	7 K 30 f.
4. Hubert I. E. cégtől	14 K 10 f.
5. François Lajos és Társa cégtől	54 K 25 f.
6. Littke L. cégtől (1913)	49 K 10 f.

Összes bevételünk tehát e címen 396 korona.

E helyen mondunk köszönetet általában mindazoknak, akik erkölcsi, vagy anyagi támogatásukkal egyesületünket jótékony célja elérésében hathatósan segítik Jótékony barát-

taink nevét fel nem sorolhatjuk, de célunk elérésére folytatott munkánk közben segítő támogatásukat érezve, hálánkat irántuk mindig megőrizzük. Különösen érezzük jótékony támogatását erkölcsiében, úgy mint anyagiakban, a magyar vendéglősök országos szövetsége, és a budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának, amely testületek, élükön nagynevű elnökükkel, Glück Frigyes úrral, messze kiható áldásos működésünkben nyugdíjgyesületünknek mindenkoron első segítő társai.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

Vendéglősök pénteki társas összejövetelei:

1913 október 3-án Bokros Károly éttermében (VI., Andrassy-ut 25). Este vacsora

1913 október 10-én Keszely Vince éttermében (VII., Rákóczi-ut 44).

1913 október 17-én Schuller és Társa éttermében (V. Váci-körut).

1913 október 24-én Hack István éttermében (VII., Baross-tér 13).

1913 október 31-én Hungária nagyszállója éttermében.

A „jóbarátok“ társaságának szerdai összejövetelei:

Október 15-én Boros Gyula vendéglőjében, II. ker., Márvány-utca 6.

Október 22-én Mirt András vendéglőjében, VII., Dohány-utca 5.

Október 29-én Erdős Ignác vendéglőjében VIII., Kemény Zsigmond-u. 12.

November 5-én Fazekas István vendéglőjében, IX. ker., Mester-utca.

„Próféta“ növénylikőr kizárólagos gyártási vállalata

CSILLAG ILIÉS

Budapest, IV., Petőfi-tér 2. szám.

Telefon 76-55. Telefon 76-55.

Csak ezen védjeggyel valódi.

Csak ezen védjeggyel valódi.

Próféta
Növénylikőr.

Étvágygerjesztő, gyomorerősítő és nagyon kellemes üdítő szer. Túrística-, vadászati-, utazási- és házi-célokra a legjobb.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

Ászok-, Márciusi Kiviteli Márciusi

(világos és sötét)

(barna)

S E R.

Megrendeléseket

a főzde mindenkor pontosan és a legnagyobb figyelemmel — az összeg előleges beküldése vagy utánvétele mellett — teljesít.

Nagyobb mennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

KORONA

(ála Pilseni)

Dupla Márciusi
és
Bakser.

A városligeti artézi gyógyforrás vize 970 méternyi mélységből 73-tól 92°C hőfok mellett törvén elő, föltétlenül bakteriummentes, s általunk lehűtve természetes állapotban, valamint szénsavval telítve mint „ILONA” artézi savanyúvíz lesz forgalomba hozva. Tiszta izes és szénsav-tartalmánál fogva kitünő üdítő ital borral vegyítve igen kellemes.

2 liter ára 16 fillér házhoz szállítva. Rendelési cím: „Artesia” részvény-társaság, Budapest, VII., Egressy-ut 20/c. Telefon 50-72

A székesfőváros városligeti Artézi-gyógyforrás bérloji.

MATTONI GYÓGY- ÉS VIZGYÓGY-INTEZETE

GISSHÜBLER-PUCHSTEIN

Karlsbad mellett.

A MATTONI-féle giesshübler savanyúvíz eredési helye.

Pneumatikus- és belélegző-kurák.

Mell- és idegbetegek, üdülők, rheumatikusok stb. számára.

MATTONI'FELE
GISSHÜBLER
természetes égvényes
SAVANYÚVIZ.

TRANSYLVANIA SEC

LOUIS FRANÇOIS & CO.

esászári és királyi udvari szállítók
Budafok. Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége Budafok.
szállítói.

* 16 elsőrendű kitüntetés *

VÉDJEGY

* * Hors Concours * *

FŐRAKTÁR:
BORHEGYI FERENC
Telephon sz. 35-79.
Budapest, V., Gizella-tér 1.

VEZÉRKÉPVISELŐK:
RUDA és BLOCHMANN
Telephon sz. 36-06.
Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgőnycim: FRANÇOIS BUDAFOK.

Telefon BUDAFOK 15. szám.

TÖRLEY PEZSGŐ.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SÉRFOZÓDE

BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Fennáll 1854. év óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetészt nyert.
DISZOKMÁNY. 1885. ————— JURY-TAG 1896.

Igazgatóság és városi iroda: VIII., ESZTERHÁZY-UTCA 6. szám.
Gyártelep és központi iroda: X., KÜLSŐ JÁSZBERÉNYI.UT II. sz.

Ajánlja: ászok, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, bak- és tavaszi idény-sörét, továbbá saját töltésű palacksöreit a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palack-sör osztályából.

Ezen a legujabb technikai berendezésekkel fölszerelt sörfőzödénknak évi gyártási képessége 600.000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Aradon, Szegeden, Miskolcon, Kolozsváron, Nagyváradon, Nyiregyházán, Temesváron és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám József 4—29.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés: telefon-szám 56—58.